

ZAŠTITA PRAVA U POSTUPKU JAVNE NABAVKE

Tarik Curić mr, oec, email: tarikcuric44@gmail.com

JU Studentski centar Sarajevo

Sažetak: Pravna zaštita u postupku javne nabavke podrazumijeva mogućnost zaštite učesnika u provođenju postupaka javnih nabavki, te omogućava im jednak pravni položaj, putem kojeg na zakonit način mogu ostvariti svoje pravo. Pravna zaštita osigurava ostvarivanje nekoliko važnih ciljeva javne nabavke. Provođenje postupaka javne nabavke pomaže ugovornom organu da nabavljaju proizvode i usluge boljeg kvaliteta za nižu cijenu. Rezultat toga je učinkovitija potrošnja javnih sredstava, brži privredni razvoj, kao i veća konkurentnost među ponuđačima. Uređen i efikasan sistem pravne zaštite omogućava pravnu bezbjednost u provođenju postupaka javnih nabavki. Također, možemo reći da primjena pravnih aspekata u javnim nabavkama dovodi do osvarivanja pravne zaštite željenih interesa, koji se prije svega odnose na određenje činjenice tipa povjerenje, efikasnost prilikom nabavke, efikasnija primjena javnih nabavki, zaštita i drugo. Bitno je napomenuti da će pravna zaštita zaustaviti negativne tendencije u primjeni Zakona o javnim nabavkama, te znatno umanjiti nezakonitost u provođenju procedura.

Ključne riječi: pravna zaštita, javne nabavke, Zakon o javnim nabavkama, procedure.

PROTECTION OF RIGHTS IN PROCEDURE OF PUBLIC PROCUREMENT

Abstract: Legal protection in the public procurement procedure implies the possibility of protecting participants in the conduct of public procurement procedures, and provides them with the same legal status through which they can legitimately exercise their right. Legal protection ensures that several important public procurement goals are achieved. Performing public procurement procedures helps the contracting authority to purchase better quality products and services for a lower price. The result is more efficient spending of public funds, faster economic development, and greater competition among bidders. An organized and efficient legal protection system provides legal certainty in conducting public procurement procedures. We can also say that the application of legal aspects in public procurement leads to the emergence of legal protection of desired interests, which primarily relate to the determination of the type of trust, procurement efficiency, more efficient use of public procurement, frustration and so on. It is important to note that legal protection will stop the negative tendencies in the application of the Public Procurement Act and significantly reduce the illegality of the procedure.

Key words: legal protection, public procurement, public procurement law, procedures

1. UVOD

Pravna zaštita u postupku javne nabavke podrazumijeva mogućnost zaštite učesnika u provođenju postupaka javnih nabavki, te omogućava im jednak pravni položaj, putem kojeg na zakonit način mogu ostvariti svoje pravo. Pravna zaštita osigurava ostvarivanje nekoliko

važnih ciljeva javne nabavke. Provođenje postupaka javne nabavke pomaže ugovornom organu da nabavljaju proizvode i usluge boljeg kvaliteta za nižu cijenu. Rezultat toga je učinkovitija potrošnja javnih sredstava, brži privredni razvoj, kao i veća konkurentnost među ponuđačima.

Uređen i efikasan sistem pravne zaštite omogućava pravnu bezbjednost u provođenju postupaka javnih nabavki. Također, možemo reći da primjena pravnih aspekata u javnim nabavkama dovodi do osvarivanja pravne zaštite željenih interesa, koji se prije svega odnose na određenje činjenice tipa povjerenje, efikasnost prilikom nabavke, efikasnija primjena javnih nabavki, zaštita i drugo. Bitno je napomenuti da će pravna zaštita zaustaviti negativne tendencije u primjeni Zakona o javnim nabavkama, te znatno umanjiti nezakonitost u provođenju procedura.

Osnovni elementi pravne zaštite proizilaze iz Zakona o javnim nabavkama. Zakonskom regulativom određen je način primjene pravne zaštite u odnosu na koji način Ugovorni organ i Ponuđač postupka kada dođe do trenutka da se putem pravnog okvira realizira zaštita u „korist“ jedne ili strane.

U cilju pravne zaštite pored Zakona o javnim nabavkama, primjenjuje se i Zakon o upravnom postupku. Ova dva Zakona predstavljaju osnov za dalje postupanje i ostvarenje prava prilikom traženja pravne zaštite od strane ugovornog organa, ponuđača, kao i ureda za razmatranje žalbi/kancelarije za razmatranje žalbi.

Tema Pravna zaštita u postupku javne nabavke, razmotriće elemente žalbe, koje je nadležan za žalbeni postupak, kada se žalbe izjavljuju i način izjavljivanja žalbe, rokovi izjavljivanja žalbe ugovornom organu, način izjavljivanja žalbe, funkciju Ureda za razmatranje žalbi/Kancelarije za razmatranje žalbi, odlučivanje po žalbi kao i druge bitne činjenice.

Cilj seminarskog rada je na što jednostavniji način približiti čitatelju elemente pravne zaštite u postupku provođenja žalbenog postupka, na osnovu čega se može jasno sagledati koja su prava i mogućnosti ugovornog organa s jedne strane, kao i ponuđača s druge strane, a sve u skladu sa zakonskim propisima. Također, naprijed navedeno nije moguće provesti bez Ureda za razmatranje žalbi odnosno Kancelarije za razmatranje žalbi.

Literatura koja je korištena u seminarskom radu odnosi se stručnu literaturu, priručnike sa seminara javnih nabavki, zakonsku regulativu, kao i drugo.

2. POSTUPAK PRAVNE ZAŠTITE

2.1. Pokretanje postupka i stranke u postupku

Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 38/14), kao jedini pravni lijek u postupku pravne zaštite propisuje žalbu. U postupku pravne zaštite učestvuju žalilac, ugovorni organ i odabrani ponuđač, a mogu učestvovati i drugi ponuđači, koji imaju pravni interes u predmetnom postupku javne nabavke. Izjavljivanjem žalbe, ponuđač od nadležnog organa, koji je u ovom slučaju Ured za razmatranje žalbi/kancelarija za razmatranje

žalbi (u daljem tekstu: URŽ/KRŽ), zahtjeva preispitivanje zakonitosti postupaka i akata koje su ugovorni organi donijeli. Ponuđač ugovornom organu može podnijeti žalbu iz više razloga, žaleći se na Zapisnik sačinjen od strane ugovornog organa, zatim odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, zatim žaleći se na drugog ponuđača koji nije dostavio dokumente u skladu sa traženom dokumentacijom nakon uvida u ponudu, što može biti i proceduralna greška Komisije za javne nabavke, kao i na niz drugih elemenata koje susrećemo kroz provođenje procedure javne nabavke. Iz naprijed navedenog, ulazi se u srž pokretanja pravne zaštite, čime se pokreće procedura zakonitosti odluke ugovornog organa ili njegovog eventualnog propusta. Postupaku pravne zaštite podliježe svaki vid postupka javne nabavke izuzev postupka direktnog sporazuma.

Iz naprijed navedenog, jasno je da žalba uvijek može biti podnesena po različitim osnovama.

2.2. Ko može podnijeti žalbu?

Kratak podnaslov za interpukcijskim znakom pitanja u kratkom i što jasnijem sadržaju pojasniće ko ima pravo da izjavi žalbu. Iz prethodnog podpoglavlja jasno je da je to svaki ponuđač koji ima interes za dodjelu ugovora u predmetnoj javnoj nabavci ili ponuđač koji je mišljenja da je prilikom provođenja postupka javne nabavke je bila ili će biti prouzrokovana šteta ponuđaču čime je došlo do nepoštivanja Zakona o javnim nabavkama. U tom slučaju ukoliko se ponuđač osjeća ugroženo, odnosno uvidi da je lično njemu prouzrokovana šteta prilikom provođenja procedure javne nabavke, ili se osjeća tako da ugovorni organ, preferira ili je više naklonjen prema drugom ponuđaču, npr. odbacujući njega kao ponuđača iz nesnovanih razloga, u tom slučaju osjećaće potrebu da izjavi žalbu ugovornom organu.

2.3. Način izjavljivanja žalbe

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, žalba se izjavljuje ugovornom organu, u pisanom obliku direktno, elektronskim putem, ako je takav način izjave žalbe definiran kao način komunikacije u tenderskoj dokumentaciji ili preporučenom poštanskom pošiljkom u dovoljnom broju primjeraka, ne manjem od broja tri kako bi ista mogla biti dostavljena svim strankama u postupku. Pod danom uručjenja žalbe podrazumijeva se onaj dan kada je uručena žalba na jedan od naprijed navedenih načina. Ukoliko žalitelj podnese žalbu direktno, Ugovorni organ je dužan izdati potvrdu žaliocu o vremenu prijema žalbe. Međutim, može se desiti da Ugovorni organ odbije izdati potvrdu žaliocu o vremenu zaprimanja, u tom slučaju smatraće se da je žalba podnesena u roku, osim ako ugovorni organ ne dokaže suprotno. Ukoliko u postupku provođenja javne nabavke dođe do žalbe, odgađa se nastavak provođenja postupka javne nabavke, odnosno sklapanja ugovora sa odabranim ponuđačem, sve do donosenja odluke URŽ-a/KRŽ-a.

Ugovorni organ je u tom slučaju dužan donijeti Odluku o obustavi postupka provođenja javne nabavke, dostaviti je svim ponuđačima koji učestvuju u predmetnoj nabavci, do konačnog ishoda.

2.4. Postupak po žalbi, rokovi za izjavljivanje žalbe i sadržaj žalbe

2.4.1. Postupak po žalbi

Provođenje postupka žalbe je jako bitan proces u segmentu javnih nabavki. U tom postupku, kada je došlo do žalbe ugovorni organ može ispraviti eventualne propuste koji su načinjeni prilikom provođenja postupka javne nabavke. U kontekstu naprijed navedenog, po prijemu žalbe ugovorni organ utvrđuje da li izjavljena žalba sadrži elemente blagovremenosti, dopuštenosti i da li je žalba izjavljena od strane ovlaštenog lica. Rok za utvrđivanje naprijed navedenog je pet dana od dana zaprimanja žalbe. Ukoliko žalba ne sadrži elemente blagovremenosti, dopuštenosti i izjavljivanja od strane ovlaštenog lica, istu ugovorni organ odbacuje zaključkom. Protiv ovog zaključka žalilac se može žaliti URŽ-u u roku od deset dana od dana prijema zaključka.

U praksi se dešava da žalitelj iz nepoznatih razloga napravi tehničku grešku, u vidu nepotpisivanja žalbe, neovjeravanja iste ili na jedan od drugih načina ne ispoštuje formu žalbe. U tom slučaju ugovorni organ odbacuje žalbu odbacuje. Postoje dva vida ispunjavanja pretpostavki za izjavljenu žalbu i to kada je žalba osnovana (u cjelosti ili djelimično) i kada je neosnovana. Kada ugovorni organ smatra da je žalba u cjelosti ili djelimično osnovana i ispunjava naprijed navedene elemente, ugovorni organ može svojim rješenjem žalbu uvažiti i ispraviti radnju, poduzeti činjenje ili poništiti postupak javne nabave, te o tome obavijestiti učesnike u postupku javne nabavke na način određen Zakonom o javnim nabavkama u roku od pet dana od dana zaprimanja žalbe. Protiv ovog rješenja, žalitelj može podnijeti žalbu URŽ-u, putem ugovornog organa u roku od pet dana od dana prijema. Ako ugovorni organ donese novu odluku kojom ispravlja radnju, poduzima činjenje ili odluku i stavlja izvan snage raniju odluku, žalba se može ponovo podnijeti ugovornom tijelu. Kada žalba ispunjava elemente blagovremenosti, dopuštenosti i izjavljenosti od strane ovlaštenog lica, ali je pri tome neosnovana, ugovorni organ sačinjava izjašnjenje, te isto prosljeđuje URŽ-u sa kompletnom dokumentacijom vezano za cjelokupan postupak.

2.4.2. Rokovi za izjavljivanje žalbi

Što se tiče rokova za izjavljivanje žalbe, žalitelj može izjaviti žalbu:

- najkasnije sedam dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za učešće ili ponuda u odnosu na podatke iz obavještenja,
- najkasnije 10 dana od dana preuzimanja tenderske dokumentacije,
- najkasnije 10 dana nakon prijema zapisnika o otvaranju ponuda u odnosu na radnje, postupanje, nečinjenja ili propuštanja u postupku otvaranja ponuda,
- najkasnije 10 dana nakon zaprimanja odluke kojom se odlučuje o pojedinačnom pravu iz javne nabave u odnosu na postupak pregleda i ocjene sposobnosti, te postupak pregleda, ocjene i izbora najpovoljnijeg ponuditelja,
- najkasnije 10 dana nakon isteka roka za donošenje odluke o pojedinačnim pravima iz javne nabavke iz četvrte alineje ove stavke

Kada se radi o postupcima male vrijednosti, konkurentski zahtjev¹⁷⁴ za dostavu ponuda, žalba se može izjaviti u roku od 5 dana od dana prijema Odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

Kada su u pitanju pregovarački postupci bez objave obavještenja¹⁷⁵ i postupci dodjele ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II dio B¹⁷⁶, žalba se izjavljuje najkasnije:

- 10 dana od dana prijema objavljivanja dobrovoljnog ex ante obavještenja o transparentnosti, ako je obavještenje objavljeno,
- 30 dana od dana objavljivanja obavještenja o dodjeli ugovora, ako dobrovoljno ex ante obavještenje o transparentnosti nije objavljeno.

2.4.3. Sadržaj žalbe

Žalba koju izjavljuje žalitelj obavezno sadrži nekoliko ključnih elemenata, koji se odnose na naziv žalitelja sa mjestom prebivališta/sjedište žalitelja, te ukoliko žalitelja zastupa drugo lice, navodi se ime zastupnika ili opunomoćenika žalioca, naziv ugovornog organa kojem se podnosi žalba, broj i datum postupka javne nabavke i podatke o objavljivanju obavještenja o javnoj nabavci, zatim broj i datum odluke o izboru ponude, poništenju postupka ili druge odluke ugovornog organa, opis uzroka žalbe, odnosno na koji dio postupka javne nabavke žalitelj ulaže žalbu, objašnjenje ne provođenja, odnosno povrede Zakona o javnim nabavkama, priloženi dokazi, potpis žalioca ili ovlaštenog lica sa pečatom i dokaz o plaćenju naknade za pokretanje žalbenog postupka koji je propisan Zakonom o javnim nabavkama. Žalitelj uplaćuje odgovarajući iznos naknade na temelju podataka o procijenjenoj vrijednosti nabave iz tenderske dokumentacije, te URŽ utvrđuje da li je žalitelj uplatio određeni iznos prije razmatranja žalbe.

Naknada za pokretanje žalbenog postupka kreće se u rasponu od 500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke do 50.000,00 KM do 10.000,00 KM kada je procijenjena vrijednost nabavke jednaka ili veća od 9.000.000,00 KM. Ukoliko procijenjena vrijednost nabavke u trenutku izjavljivanja žalbe nije poznata, naknada za pokretanje žalbenog postupka iznosi 2.000,00 KM. Također, bitno je napomenuti da, ukoliko žalitelj izjavi žalbu na dio provedenog postupka javne nabavke, u tom slučaju naknada iznosi trećinu zakonom regulisanih iznosa. Ukoliko Ured za razmatranje žalbi odluči u korist žalitelja, odnosno usvoji žalbu, ugovorni organ je dužan refundirati troškove koje je žalitelj naveo da su bili troškovi u svrhu sastavljanja žalbe, u slučaju ako je žalba izjavljena preko advokata. U slučaju kada je žalba usvojena od strane Ureda za razmatranje žalbi, pravno i fizičko lice ima pravo naknade na povrat koju je uplatio za provođenje žalbenog postupka.

¹⁷⁴ Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda odnosi se na dostavu ponuda u slučaju da je procijenjena vrijednost nabavke robe ili usluge manja od iznosa od 50.000 KM, odnosno kada je za nabavku radova procijenjena vrijednost manja od iznosa 80.000 KM

¹⁷⁵ Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci je postupak koji, zbog nepostojanja obaveze ugovornog organa da objavi obavještenje o nabavci, karakteriše ili je konkurencija minimalna.

¹⁷⁶ Nepriritetne usluge koje se ne provode kao klasične tenderske procedure (advokatske, pravne, szdravstvene, hotelske i druge usluge)

3. INSTITUCIJE U SLUŽBI PRAVNE ZAŠTITE SHODNO PRIMJENI ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA

3.1. Ured za razmatranje žalbi/kancelarija za razmatranje žalbi (URŽ/KRŽ) i Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine

Ured za razmatranje žalbi/Kancelarija za razmatranje žalbi (URŽ/KRŽ) i Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine su institucije zadužene za praćenje primjene zakonskih i podzakonskih akata iz oblasti javnih nabavki što ih dovodi u direktnu vezu sa provođenjem pravne zaštite u provođenju procedura javnih nabavki.

3.1.1. Struktura URŽ/KRŽ

Ured za razmatranje žalbi je samostalna i nezavisna institucija sa statusom pravnog lica sa sjedištem u Sarajevu. Posjeduje dvije filijale i to sa sjedištem u Banjoj Luci i sa sjedištem u Mostaru. Pomenute filijale nemaju status pravnih lica. URŽ ima sedam članova, od kojih su dva člana iz reda naroda u BiH iz Republike Srpske, četiri iz reda naroda iz Federacije Bosne i Hercegovine, a jedan iz reda ostalih alternativno se bira iz jednog ili drugog entiteta. Filijale u Banjoj Luci i Mostaru imaju od po pet članova od kojih su tri člana su priznati stručnjaci iz oblasti prava, a druga dva člana su stručnjaci iz raznih oblasti između ostalog javnih nabavki i poslovnog upravljanja. URŽ sa sjedištem u Sarajevu nadležan je za donošenje odluka povodom žalbi za vrijednosti nabavke iznad 800.000,00 KM, kao i za sve nabavke institucija Bosne i Hercegovine i institucija Brčko Distrikta BiH i drugih ugovornih tijela Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta BiH.

Podružnice URŽ- a u Banjoj Luci i Mostaru nadležne su za donošenje odluka povodom žalbi za vrijednosti nabavke do 800.000,00 KM. Nadležnost podružnice određuje se prema entitetskom sjedištu ugovornog tijela, tj ukoliko je sjedište ugovornog organa na području Federacije Bosne i Hercegovine, automatizmom žalba se prosljeđuje podružnici Ureda za razmatranje žalbi sa sjedištem u Mostaru.

Članove URŽ-a imenuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na mandat od pet godina, koji u izvršavanju svoje funkcije moraju biti nezavisni i poštovati isključivo Ustav BiH i sve ostale zakone. URŽ Parlamentarnoj skupštini podnosi izvještaj o svom radu. Također, bitno je napomenuti da član URŽ-a može biti razriješen ukoliko je pravosnažno osuđen za krivično djelo, trajno izgubi radnu sposobnost ili podnese ostavku Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

3.1.2. Nadležnost URŽ-a

Osnovna uloga URŽ-a je nadležnost u rješavanju po žalbama ponuđača. Rješavajući žalbe ponuđača URŽ primjenjuje zakonske propise i to prije svega Zakon o javnim nabavkama i Zakon o upravnom postupku. Da bi pristupio rješavanju žalbe, neophodno je da se Uredu dostavi relevantna dokumentacija, što je bilo govora u jednom od prethodnih poglavlja. Rješavajući žalbe ponuđača, Ured za razmatranje žalbi donosi odluku kojom se žalba usvaja, odbacuje se ili se djelimično usvaja. Protiv odluke URŽ-a ugovorni organ i učesnici u postupku javne nabavke mogu pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. Budući da je

rad Ureda za razmatranje žalbi izuzetno osjetljivo područje i veoma interesantno za javnost, jer se na taj način rješavaju pitanja, koja su od velike važnosti za ugovorne organe, kao i ponuđače, bitno je napomenuti da su članovi URŽ-a, prije svega dužni u svom radu čuvati tajnost podataka, a sve u skladu sa zakonom. O načinu rada i odlučivanju URŽ donosi Poslovnik o radu u kojem su regulisana pitanja radnog vremena, sjedišta, način podnošenja žalbe sa elementima koje žalba treba sadržavati, način dodjele žalbi, odlučivanje po žalbi, primjena zakona o upravnom postupku, rok za donošenje odluke o žalbi, izuzeće u slučaju sukoba interesa i drugo. Kada govorimo o sukobu interesa, neizostavno je da je moguće izuzeće člana URŽ-a iz postupka odlučivanja po žalbi. Brojni su razlozi koji mogu dovesti do postojanja sumnje za je član URŽ-a u direktnom ili indirektnom sukobu interesa prilikom odlučivanja u žalbenom postupku. Naprijed navedeno se odnosi na činjenicu da član URŽ-a u neposrednoj vezi sa ponuđačem ili ugovornim organom, pravnim posrednikom ili licem koje ovlasti ponuđač. Ta veza može biti poslovnog karaktera, zatim rodbinskog karaktera ili čak u bračnoj ili vanbračnoj vezi. Također postoje i drugi razlozi koji se mogu dovesti u vezu sukoba interesa, kada je npr. član URŽ-a je bio u radnom odnosu kod ponuđača ili ugovornog organa, a da od prestanka radnog odnosa nije prošlo dvije godine. U tom slučaju član URŽ-a ne može odlučivati niti donositi odluke o predmetnoj nabavci, niti na bilo koji način biti uključen u rješavanje istog. Ukoliko postoji jedan od navedenih razloga za izuzeće člana URŽ-a prilikom rješavanja žalbe u postupku javne nabavke, član URŽ-a je dužan obavijestiti predsjedavajućeg URŽ-a, koji donosi odluku o izuzeću.

Također, bitno je napomenuti činjenicu da ukoliko ugovorni organ ili ponuđač, smatra da ipak iz određenih razloga postoji sukob interesa prilikom odlučivanja predmetne nabavke, dužan je da bude objektivan i podnese zahtjev URŽ-u u kojem će tražiti izuzeće člana URŽ-a iz razloga koji su naprijed navedeni, kao i iz drugih razloga koji mogu dovesti u sumnju odlučivanje prilikom provođenja postupka javne nabavke. Ponuđač ili ugovorni organ će na taj način omogućiti pravednije odlučivanje u postupku provođenja javne nabavke.

3.1.3. Struktura Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine

Agencija je samostalna upravna organizacija sa statusom pravnog lica, koja ima ulogu da osigura uredno provođenje Zakona o javnim nabavkama.

Agencija ima sjedište u Sarajevu, kao i dvije filijale sa sjedištem u Banjoj Luci i Mostaru. Filijale nemaju status pravnih lica.

Agencija ima direktora i Odbor Agencije. Direktor Agencije ima status sekretara s posebnim zadatkom. Izbor i imenovanje direktora Agencije, s mogućnošću jednog ponovnog imenovanja, kao i razrješenje s dužnosti je u nadležnosti Vijećaministara BiH, u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.

Direktor Agencije predstavlja i zastupa Agenciju, rukovodi radom Agencije, organizira i osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije, donosi podzakonske i druge akte kojim se osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova i odgovoran je za rad Agencije.

Odbor Agencije nadležan je da razmatra pitanja u vezi s funkcioniranjem i unapređenjem sistema javnih nabavki, te daje prethodnu saglasnost na akte, kojim se uređuje sistem javnih nabavki, koje donosi Vijeće ministara BiH ili direktor Agencije.

Odbor Agencije ima pet članova. Članovi Odbora Agencije su predstavnici Ministarstva finansija i trezora BiH, entitetskih ministarstava finansija, Direkcije za evropske integracije, i predstavnik Vlade Brčko Distrikta BiH. Posmatrači u Odboru Agencije su predstavnici: Vanjskotrgovinske komore BiH, Udruženja poslodavaca BiH i entiteta, te nevladinog sektora, direktor Agencije i predsjedavajući URŽ-a. Vijeće ministara BiH imenuje članove Odbora Agencije i to na mandat od pet godina.

Odbor Agencije donosi poslovnik o radu u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o imenovanju u "Službenom glasniku BiH". Članovi Odbora Agencije, većinom glasova, između sebe biraju predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg, na period od dvije godine. Odbor Agencije održava sjednice najmanje dva puta godišnje. Za rad članova Odbora Agencije isplaćuje se naknada u skladu s odlukom Vijeća ministara BiH.

Odbor Agencije na sjednicama vodi zapisnike, te priprema informacije i inicijative koje, preko Agencije, upućuje Vijeću ministara BiH na usvajanje. Svi ugovorni organi u Bosni i Hercegovini dužni su sarađivati s Agencijom i Odborom Agencije kada oni obavljaju svoje aktivnosti koje proističu iz nadležnosti utvrđenih ovim zakonom i podzakonskim aktima. U praksi imamo slučajeve kada ugovorni organ ima problem odnosno dilemu na koji način da riješi određenu situaciju. U tom slučaju isti se može obratiti za tumačenje, odnosno pomoć pri rješavanju problema, bilo telefonskim putem ili u pisanoj formi.

3.1.4. Nadležnosti Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine

Također Agencija za javne nabavke ima nekoliko svojih funkcija koje je obavezna izvršavati. Pomenute funkcije odnose se na:

- pripremu i izradu nacrtu zakona, nacrtu izmjena i dopuna zakona i pratećih podzakonskih akata, u svrhu osiguranja njihove djelotvornosti i svrsishodnosti;
- unapređenje informiranosti ugovornih organa i ponuđača o propisima o javnim nabavkama i njihovim ciljevima, postupcima i metodama;
- objavljivanje priručnika i uputstava, kao i izrada i ažuriranje standardnih obrazaca i modela u skladu s odredbama ovog zakona;
- pružanje tehničke pomoći i savjetodavnih mišljenja ugovornim organima i ponuđačima u vezi s pravilnom primjenom ovog zakona i podzakonskih akata;
- uspostavljanje sistema praćenja postupaka koje provode ugovorni organi za nabavku robe, usluga i radova, s ciljem edukacije i otklanjanja uočenih nepravilnosti u pojedinačnim postupcima javnih nabavki;
- prikupljanje podataka, izrada analize i objavljivanje informacija u vezi s postupcima javnih nabavki i dodijeljenim ugovorima o javnim nabavkama;
- razvijanje i uspostava elektronskih informacionih sistema u oblasti javnih nabavki u Bosni i Hercegovini;

- pokretanje, podržavanje i stvaranje pretpostavki za razvoj prakse elektronskih nabavki i komunikacija u oblasti javnih nabavki;
- organiziranje i održavanje obuka za ovlaštene predavače i službenike za javne nabavke, objavljivanje informacija u vezi s obukama, te priprema priručnika i drugih pratećih materijala za profesionalni razvoj u oblasti javnih nabavki u skladu s podzakonskim aktom koje donosi Vijeće ministara BiH;
- praćenje rada ovlaštenih predavača i vođenje evidencije o akreditiranim predavačima iz oblasti javnih nabavki i službenicima za javne nabavke;
- izrada godišnjih izvještaja za Vijeće ministara BiH.

4. ZAKLJUČAK

Nakon obrade teme Zaštita prava u postupku javne nabavke, možemo izvući jasne pretpostavke razmišljanja, našu percepciju, te zaključiti da iako je jasno uspostavljen sistem javnih nabavki proveden kroz zakonski okvir, te uspostavljene institucije koje će provoditi određene zakone, možemo reći da u cjelosti postupci provođenja javnih nabavki u svakom smilu te riječi, ne ispunjavaju zadata očekivanja. Prije svega naprijed navedeno, može se protumačiti kao činjanicu, da u praksi postoje razne situacije koje i poštujući zakonske okvire, ne podliježu jasnom postupanju i rješavanju istih. Tako npr. da bi se izbjegle dosadašnje nejasnoće sa kojima se redovno susreću ugovorni organi i ponuđači, potrebno je krenuti u realizaciju izmjene Zakona o javnim nabavkama, od strane Agencije za javne nabavke. Samim tim riješile bi se mnogobrojne nejasnoće.

Sa aspekta ugovornog organa, koji se susreću sa različitim vidom nepoznavanja i nepravilnog tumačenja Zakona o javnim nabavka od strane ponuđača, surećemo se sa mnogobrojnim problemima, u smislu nepoštivanja rokova za izjavljivanje žalbe, zatim nezadovoljavanje forme kakvu bi trebala žalba da ispunjava, odustajanje od Ugovora nakon provedene kompletne procedure iz razloga neisplativosti, žalba radi žalbe koja je u većini slučajeva neosnovana, način dostave žalbe elektronskim putem neadekvatno je riješen i drugo. Kada razmatramo ovlasti ugovornih organa možemo reći da su iste preširoko postavljene, a URŽ-u nije data mogućnost da utiče na ugovorni organ u vezi sa dostavom dokumentacije, čime je, u tom kontekstu bitno na bolji način organizirati način rada URŽ-a. U nekim slučajevima, što smo kroz praksu mogli uvidjeti URŽ, stavlja Zakon o upravnom postupku ispred Zakona o javnim nabavkama, da bi mogao odlučiti u korist ponuđača, dok u nekim slučajevima to nije bio slučaj. Ponuđač i ugovorni organ moraju imati isti tretman prilikom odlučivanja po žalbenom postupku od strane URŽ-a. U tom kontekstu trebalo bi razgraničiti do kojeg trenutka se primjenjuje Zakon o upravnom postupku, do kojeg Zakon o javnim nabavkama.

Kroz praksu, veliki je broj primjera nedorečenosti i šturosti, sa kojima se susreću učesnici u postupku javne nabavke, te je Zaključak ovog seminarskog rada da je neophodno raditi na izmjeni i dopunama Zakona o javnim nabavkama, a u pogledu pravne zaštite za ugovorne organe i ponuđače, jer bi se na taj način znatno olakšalo provođenje procedura i zakonskih okvira.

LITERATURA

- [1] Hamidičević, S., *Vodič kroz javne nabavke u Bosni i Hercegovini*, Centar za sigurnosne studije Sarajevo, Sarajevo, 2017.,
- [2] Pejaković, S., *Analiza pravne zaštite u postupcima pravne nabave u Bosni i Hercegovini*, Analitika – Centar za društvena istraživanja Sarajevo, Sarajevo, 2015.,
- [3] Rahić, T., Kozadra F., Hadžimusić, M., *Priručnik za praktičnu primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH*, Privredna štampa d.o.o. Sarajevo, Sarajevo, 2016.,
- [4] 4. *Zakon o javnim nabavkama*, („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14),
- [5] *Zakon o upravnom postupku*, („Službene novine Federacije BiH“, broj: 02/98 i 48/99),
- [6] *Poslovnik o radu Ureda za razmatranje žalbi BiH*, <https://www.javnenabavke.gov.ba>, (novembar 2017.)

